ಪಿ.ವಿ. ಕೃಷ್ಣಮೂರ್ತಿ*

'ಸೀತಿ' : ಸೀತಿಬೆಟ್ಟದ ಭೂಸ್ಥಿತಿ ಮತ್ತು ಶಾಸನಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನ

ಇಂದು ಎಷ್ಟೋ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಸರುಗಳ ಮೂಲವು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಆ ಎಡೆಯ ಭೌಗೋಳಿಕಾ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯಿಂದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವೆನ್ನಿಸಬಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ 'ಸೀತಿ' ಎಂಬುದು ಕೂಡ ಅಂತಹ ಒಂದು ಎಡೆಸೂಚಿ ಪದವಾಗಿದ್ದು, ಕ್ಷೇತ್ರಪರಿವೀಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಶಾಸನೋಕ್ತ ವಿವರಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಎಡೆಯ ಹೆಸರಿಗೆ ಕಾರಣವಾದ ಮೂಲಾಂಶಗಳ ಶೋಧನೆ ಈ ಸಂಪ್ರಬಂಧದ ಉದ್ದೇಶ.

ಕೋಲಾರಕ್ಕೆ ವಾಯುವ್ಯ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ, ಸುಮಾರು ೨೦ ಕಿ.ಮೀ. ಅಂತರದಲ್ಲಿ ಸೀತಿಬೆಟ್ಟವಿದ್ದು, ಅಷ್ಟೇನು ಎತ್ತರವಿರದ ಈ ಬೆಟ್ಟದ ತಪ್ಪಲಿನಲ್ಲಿ ಈಗ ಸೀತಿ ಎಂಬ ಗ್ರಾಮವಿದೆಯಾದರೂ, ಹಿಂದೆ ಈ ಊರು ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆಯೇ ಇದ್ದಿತೆಂದು ಶಾಸನಗಳಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಬೆಟ್ಟದ ಅರ್ಧ ಹಾದಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ದೇವಾಲಯಗಳಾದ ಶ್ರೀಪತೀಶ್ವರ ಮತ್ತು ಭೈರವ ದೇವರ ಗುಡಿಗಳು ದಕ್ಷಿಣಾಭಿಮುಖವಾಗಿವೆ. ಶ್ರೀಪತೀಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಗರ್ಭಗೃಹವು ಮೂಲತಃ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಲ್ಲಾಸರೆಯ ಗುಹೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಗುಹಾಲಯದ ಪೂರ್ವಕ್ಕೆ ಸುಂದರವಾದ ಭೈರವ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಶಿಲೆಯಿಂದ ನಿರ್ಮಿಸಲಾಗಿದೆ. ಶ್ರೀಪತೀಶ್ವರ ದೇವಾಲಯದ ಆವರಣದಲ್ಲಿ ದೇವಿ, ಮಹಿಷಾಸುರ ಮರ್ಧಿನಿ, ಗಣಪತಿ, ಷಣ್ಮುಖರ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಗಳಿವೆ. ಭೈರವ ಗುಡಿಯ ಸೂರನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಈ ಎಲ್ಲ ಸಣ್ಣ ಗುಡಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಒಂದು ವಿಶಾಲವಾದ ಪಾತಾಳಾಂಕಣ ಮಂಟಪವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ. ಈ ಮಂಟಪದ ಮುಂದೆ ವಿಜಯನಗರ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಮಹಾದ್ವಾರವಿದೆ. ಇಲ್ಲಿನ ಭೈರವದೇವರು ತ್ರಿಭುವನ ವಿಡಂಗ 'ಕ್ಷೇತ್ರಪಾಲ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಬಹಳ ಪ್ರಸಿದ್ಧಿ ಪಡೆದಿದ್ದ ಅಂಶ ಅಲ್ಲಿ ದೊರೆತಿರುವ ಸುಮಾರು ಒಂಕಟ್ಟೂ ಹೆಚ್ಚು ತಮಿಳು, ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ಮನಗಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಈ ಬೆಟ್ಟವು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಗುಹೆ (ಕಲ್ಲಾಸರೆ) ಹಾಗೂ ದೊಣೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ.

ಪ್ರಸ್ತುತ ಭೈರವದೇವರು ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಎಡೆಯನ್ನು ಅಲ್ಲಿನ ತಮಿಳು ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಪತಿ, ಸಿರೀಪತಿ, ಸೀಪತಿ, ಎಂದೂ ; ಕನ್ನಡ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಸೀಹತಿ, ಸೀಹತ್ತಿ, ಸಿಯತಿ, ಸೀತಿ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಈ ಬೆಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲೆಯೇ ಮೊದಲಿಗಿದ್ದ ಊರಿನ ಹೆಸರಾಗಿದ್ದಿತು. ಶಾಸನೋಕ್ತ

---

* ಜಿ. ಬಿ. ಜೆ.೫೧೦, ೧೨ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ, ಎಚ್. ಎ. ಎಲ್. ಕಾಲೊನಿ, ಮಾರತ್‌ಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು-೫೬೦೦೩೭

ಶ್ರೀಪತಿ ಹಾಗೂ ಸಿರೀಪತಿ ರೂಪಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಾನುಕರಣ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಈಡಾಗಿರುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ, ಸೀಪತಿ > ಸೀಹತಿ > ಸಿಯತಿ > ಸೀತಿ ಎಂಬ ಕ್ರಮದಲ್ಲೇ ಅದು ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡಿರುವುದು ಖಚಿತವಾಗುತ್ತದೆ ; ಅಂದರೆ 'ಸೀಪತಿ' ಎಂಬುದು ಪ್ರಾಚೀನರೂಪ, 'ಸೀತಿ' ಎಂಬುದು ಅರ್ವಾಚೀನ ರೂಪವಾಗಿರುವುದು ಮನನವಾಗುತ್ತದೆ.

'ಸೀತಿ' ಎಂದಾಗ ಮೊದಲು ನಮ್ಮ ನೆನಪಿಗೆ ಬರುವುದು ನಮ್ಮ ನಾಡಿನ ಅನೇಕ ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳಲ್ಲಿನ ಸೀತಿಸೆರಗು, ಸೀತಿದೊಣೆ, ಸೀತಿಕಲ್ಲು, ಸೀತಿಕುಂಡ, ಎಂದು ಮುಂತಾಗಿ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತಿರುವ ಬಂಡೆಗಳು ಸೀಳಿ ಉಂಟಾಗಿರುವ ಹಳ್ಳಗಳು, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನೀರಿರುವ ಎಡೆಗಳು. ಇಂತಹ ಎಡೆಗಳಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ವಾಗಿ ರಾಮಾಯಣದ ಸೀತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಐತಿಹ್ಯ ಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಸೀತಿಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಭೂ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಈ ತೆರನಾದ ಐತಿಹ್ಯಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಸೀತಿ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಬೆಟ್ಟ ಹಾಗೂ ಊರಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ನಾಮ ವಾಗಿದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿನ ಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಸ್ಥಳದ ಪ್ರಾಚೀನ ಹೆಸರು 'ಸೀಪತಿ' ಎಂದಿದ್ದುದನ್ನು ಗಮನಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂತೆಯೇ ಮೇಲೆ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿರುವ ಸೀತಿಸೆರಗು, ಸೀತಿದೊಣೆ ಮುಂತಾದುವುಗಳಲ್ಲಿನ 'ಸೀತಿ' ಎಂಬ ಭಾಗದ ಮೂಲರೂಪ 'ಸೀಪತಿ' ಆಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೇ ಅಧಿಕವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಸೀಪತಿ ಎಂಬುದು ಸೀ+ಪತಿ ಎಂಬ ಎರಡು ಪದ ಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ 'ಸೀ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಸೀವು, ಹರಿ, ವಿಂಗಡಿಸು ಬೇರೆಮಾಡು (DED : ೨೬೦೧)., ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳಲ್ಲದೆ, ಸೀಯಿಸು, ಸುಡು, ಕಮರಿಸು, ದಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ, ಸುಟ್ಟ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ರುವ (DED : ೩೨೬೬) ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳೂ ಇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ, 'ಪತಿ' ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಕೊರೆ, ಅಗೆ, ತೋಡು, ಅಚ್ಚುಒತ್ತು, ಕಚ್ಚುಹಾಕು, ಕೆಳಕ್ಕಿಳಿಸು, ತಗ್ಗಿಸು, ಕುಂದಿಸು, ಕೆಳಕ್ಕೆ ಸೇರು, ಬುಡಕ್ಕೆ ಹೊಯ್ಯಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳಿವೆಯಲ್ಲದೆ, ವಾಸಿಸು, ಹಿಡಿ. ನೆಲೆಗೊಳ್ಳು, ತಳವೂರು (DED : ೪೯೧೧) ಎಂಬ ಅರ್ಥಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಅರ್ಥಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಸೀಳಿ ಉಂಟಾ ಗಿರುವ ಹಳ್ಳ, ಕುಣಿಗಳಂತಹ ದೊಣೆಗಳಲ್ಲದೆ, ಗುಹೆಯ ರೀತಿಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಲ್ಲಾಸರೆಯಂತಹ ರಚನೆಗಳನ್ನೂ ಹಾಗೂ ಸಿಡಿಲಿನ ಹೊಡೆತಕ್ಕೆ ಸೀದು ಸೀಳಿ ನಿಂತಿರುವ ಬಂಡೆಗಲ್ಲುಗಳನ್ನೂ ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿರುವಂತೆ ತೋರು ತ್ತದೆ.

ಬೆಟ್ಟಗುಡ್ಡಗಳ ಬಂಡೆಗಳು ಅನೇಕ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಸೀಳಿ ದೊಣೆರೂಪದ ಹಳ್ಳಗಳಾಗಿ ಜಲಸೂಚಿ ಎನಿಸಿದರೆ, ಸೀಳಿ ಕಲ್ಲಾಸರೆ ಯಂತಹ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಆಶ್ರಯ ತಾಣಗಳಾಗಿ ರೂಪು ಗೊಂಡವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸೀತಿ ಬೆಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡೂ ತೆರನಾದ ಭೂ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ನೀರಿನ ಆಸರೆಯಾಗಿರುವ ಎರಡು ಮೂರು ದೊಣೆ ಗಳಿವೆ. ಶ್ರೀಪತೀಶ್ವರ ಲಿಂಗವಿರುವ ಗುಹೆಯಲ್ಲದೆ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲ್ಗಡೆ ಭೂಪತಮ್ಮನ ಗುಡಿ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ವಿಶಾಲವಾದ ಕಲ್ಲಾಸರೆ ಇದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಬೆಟ್ಟದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆ ೩ ಮೀ × ೪ ಮೀ.ಗಳಷ್ಟು ವಿಶಾಲತೆವುಳ್ಳ ಎರಡು ಕಲ್ಲಾಸರೆಗಳು ಇವೆ. ಸಿಡಿಲಿನ ಶಾಖ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿ ಸೀಳಿ ಹೋಳಾಗಿ ನಿಂತಿರುವ ಬಂಡೆಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಭೂ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವು ಸೀ+ಪತಿ ಎಂಬ ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲಪದಗಳಿಂದ ಹೊರ ಡುವ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುವುದು ವಿಸ್ಮಯ ಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಇಂತಹ ಎಡೆಗಳನ್ನು ಮೂಲತಃ 'ಸೀಪತಿ' ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಟ್ಟು ಕಾಲಾಂತರ ದಲ್ಲಿ ಇಂದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ 'ಸೀತಿ' ಎಂಬ ರೂಪಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬೇಕು-ಇಂದಿಗೂ 'ಸೀತಿ' ಎಂಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರತ್ಯಯವುಳ್ಳ ಅನೇಕ ಎಡೆಗಳು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದ್ಯಾಂತ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ಅವು ಕೂಡ ಇಂತ ಹದೇ ಭೂ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ಪಡೆದಿದೆಯೆಂದು ಊಹಿಸ ಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ, ಹಿರೇಕೆರೂರು ತಾಲೂಕಿನ ಸೀತಿಕೊಂಡ, ಗೋಕಾಕ ತಾಲೂಕಿನ ಶಿಲ್ತಿಭಾವಿ, ಬಾಗಲಕೋಟೆ ತಾಲೂಕಿನ ಸೀತಿಮನಿ,

ಮಾನ್ವಿ ತಾಲೂಕಿನ ಸೀಕಲ್, ಹಾಸನ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿನ 'ಸೀತಿಕಲ್' ಎಂಬ ಎಡೆಗಳು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗಡಿಯಲ್ಲಿರುವ ರಾಮಫೇರ್ ಬಳಿಯ ಸೀತಾಕುಂಡ, ಹಾಗೇ ತೇಕಲ್‌ನಾಡಿನ ಶೀಪತಿಪಟ್ಟಿ (ಎ.ಕ. ೧೦, ಮಾಲೂರು ೨೦, ತೇಕಲ್ಲು ೧೩೪೩) ಎಂಬ ಉಲ್ಲೇಖ ಮುಂತಾದವು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖನಾರ್ಹ.

ಒಟ್ಟಾರೆ ಸೀತಿಸೆರಗು, ಸೀತಿದೊಣೆ, ಸೀತಿಕಲ್ಲು, ಸೀತಿಕುಂಡ ಮುಂತಾದವು ನಿರ್ವಿವಾದವಾಗಿ 'ಸೀಪತಿ' ಎಂಬ ಮೂಲಾಂಶವನ್ನೊಳಗೊಂಡು ರೂಪ ತಾಳಿದ ಎಡೆಗಳಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಅಧ್ಯಯನದಿಂದ ದೃಢಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಅನುಬಂಧ :

ಸೀತಿಬೆಟ್ಟದ ಭೈರವ :- ಕ್ರಿ. ಶ. ೧೦೦೫ರ ಚೋಳರಾಜೇಂದ್ರನ ಶಾಸನ ಈ ಬೆಟ್ಟದ ಮೇಲಿದೆ. ಆ ಕಾಲಕ್ಕಾಗಲೇ ಕೈವಾರನಾಡು, ಕುವಲಾಳನಾಡು, ನೊಂಡುಗುಳಿನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಭೈರವದೇವರು ಖ್ಯಾತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದ ಅಂಶ ಶಾಸನಗಳಿಂದ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಭೈರವಮೂರ್ತಿ ಮೂರು ಅಡಿ ಎತ್ತರದ ಉಬ್ಬುಶಿಲ್ಪವಾಗಿದ್ದು ನಾಲ್ಕು ಕೈಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ತ್ರಿಶೂಲ, ಡಮರು, ಸರ್ಪ, ಮತ್ತು ಕಪಾಲಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ರುಂಡಮಾಲೆ ಕೊರಳಿನಲ್ಲಿದೆ. ಸ್ಪಷ್ಟ ಹಾಗೂ ಸರಳವಾಗಿರುವ ಈ ಬಿಂಬವು ಮೂಲತಃ ಗಂಗರ ರಚನೆಯಾಗಿರುವಂತೆ ತೋರುತ್ತದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ದೇವರಿಗೆ ಚೋಳರ ಮಾಂಡಲೀಕರಾಗಿ ಈ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಆಳಲು ನೇಮಕಗೊಂಡ ಮೂಲತಃ ಗಂಗ ವಂಶೀಯರೇ ಆದ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿರಾಜ ಗಂಗಪೆರುಮಾಳನ ಸಂತತಿಯವರ ದಾನದತ್ತಿಗಳು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಂದಿವೆ. ಈಗ ಇರುವ ದೇವಾಲಯವನ್ನು ಕ್ರಿ.ಶ.೧೨೭೫ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಹ್ಮಾದಿರಾಜ ಕರಿಯುಗಂಗ ಪೆರಮಾಳನು ಕಟ್ಟಿಸಿರುತ್ತಾನೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೧೨೦ಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಶಾಸನವೊಂದು ಹೊಯ್ಸಳ ವಿಷ್ಣುವರ್ಧನದಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಚೋಳರ ಮಾಂಡಲಿಕರಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿದ್ದವರೇ ಹೊಯ್ಸಳರ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲೂ ಮುಂದುವರೆದಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ನಂತರದಲ್ಲಿ ವಿಜಯನಗರದ ಅರಸರ ಸೇವೆಯೂ ಈ ದೇವರಿಗೆ ಸಂದಿದೆ. ಇಂದಿಗೂ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಜನರು ಭಯಭಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಭೈರವದೇವರಿಗೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯ ಜನರು ಈ ದೇವರ ಭಕ್ತರಿದ್ದಾರೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಒಕ್ಕಲು ಮಕ್ಕಳಾದ ಮೊರಸು ಒಕ್ಕಲಿಗ, ರೆಡ್ಡಿ ಜನಾಂಗದವರಲ್ಲಿ, ಹಿಂದೆ ಈ ದೇವರಿಗೆ ಬೆರಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ಪದ್ಧತಿಯಿದ್ದಿತು. ಈ ರೀತಿ ಬೆರಳು ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಕೈ ಬೆರಳಿಗೆ ಹೂವನ್ನು ಸುತ್ತಿ, ಆ ಹೂವನ್ನು ದೇವರಿಗೆ ಅರ್ಪಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಸಾಂಕೇತಿಕವಾಗಿ ಆಚರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವವರನ್ನು 'ಬೆರಳು ಕೊಡುವ' ಒಕ್ಕಲಿಗರೆಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕ್ರಿ.ಶ. ೧೪ನೇ ಶತಮಾನದ ಶಾಸನವೊಂದು ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ ಎಂಬ ೧೯೧೦ರ ಎಂ. ಎ. ಆರ್. ಮುಂತಾದ ಕಡೆ ದಾಖಲಾಗಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟ ಆಧಾರವಿದ್ದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಕೋಲಾರ ೩.೨೫ನೇ ಶಾಸನ ತಚ್ಚನ್, ಕರುಮಾನ್, ತಟ್ಟಾನ್ ಅಂದರೆ ಚಿನ್ನದ ಕೆಲಸಗಾರ, ಕಬ್ಬಿಣದ ಕೆಲಸಗಾರ ಹಾಗೂ ಬಡಗಿಯರು 'ಸೀಪದಿನಾಯನಾರ್ ತಿರುವಾಶಲಿಲ್ ವರಲ್ ಆರಿಸಿ'ಯನ್ನು ಈ ಮೂವರು ಮೂರು ಭಾಗವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅದು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದರ ಖಚಿತ ಅರ್ಥ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಶಾಸನದ ಸಂಪಾದಕರು ಇದರ ಅನುವಾದವನ್ನು ಕೊಡದೆ ಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಬೆರಳು ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪ್ರಚಲಿತವಿರುವ ಪೌರಾಣಿಕ ಕತೆ ೧೯೧೦ರ ಎಂ.ಎ.ಆರ್, ಕನ್ನಡ ವಿಶ್ವಕೋಶ, ಕೋಲಾರ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಗೆಝೆಟಿಯರ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಲ್ಲಿ ಉಕ್ತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಪುನರುಕ್ತಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ.*

* (ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನನ್ನೊಂದಿಗಿದ್ದು ಸಹಕರಿಸಿದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಮಿತ್ರರಾದ ಕೆ.ವಿ. ರಾಮಕೃಷ್ಣೇಗೌಡ ಹಾಗೂ ಹರಿಹರ ಶ್ರೀನಿವಾಸರಾವ್ ಅವರಿಗೂ, ಅನೇಕ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ಹಿರಿಯ ಮಿತ್ರರಾದ ಶ್ರೀ ಲಕ್ಷ್ಮಣ್ ತೆಲಗಾವಿ ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ಬಿ. ರಾಜಶೇಖರಪ್ಪ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಅವರುಗಳಿಗೂ ಲೇಖಕ ಋಣಿ.)

ಗ್ರಂಥಋಣ

Epigraphia Carnatica Vols. X, 1905 & XVII, 1965.

Mysore Archaeological Reports, 1910, 1927 & 1935.

Kolar District Gazetteer, 1968.

ಕರ್ನಾಟಕ ಗೇರ್ಝೇಟಿಯರ್ ಭಾಗ-ಮೂರು, ೧೯೬೬.

ಕನ್ನಡ ಕನ್ನಡ ನಿಘಂಟು, ಕನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಿಷತ್ತು, ಬೆಂಗಳೂರು.

T. Burrow & M. B. Emeneau : *A Dravidian Etimological Dictionary 1968*·

C. Krishna Murthy : '*Some Minor Dynasties of Kolar District (1179-1338)*',
Prof : K· A. Neelakanta sastry Felicitation volume, 1971.